

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА “КРОК”

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник голови Приймальної комісії
_____ **О.М.Шикова**
_____ **2017 р.**

ПРОГРАМА
фахового випробування
для вступу на основі здобутого ступеня (рівня) вищої освіти
за іншою спеціальністю
для здобуття ступеня бакалавра
на спеціальність «Правознавство» - 3 курс («Право» -2 курс)

Автор: Корольова В. В. [канд. юрид. наук, доцент]

Лук'янець В. С [канд. юрид. наук, доцент]

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

державно-правових дисциплін

(протокол № 7 від «17» лютого 2017 р.)

Завідувач кафедри

Француз А. Й

Київ, 2017

ВСТУП

Прийом вступників, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, спеціаліста, ступінь бакалавра, магістра з *інших спеціальностей*, або не менше одного року здобувають ступінь бакалавра та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план, для здобуття вищої освіти ступеня бакалавра на спеціальність «Право» на 2 курс («Правознавство» - на 3 курс) проводиться за результатами фахового випробування – комплексного іспиту з фаху - з дисциплін «Цивільне та сімейне право», «Основи права».

Вступник повинен:

знати: основи вчення про державу і право, основи теорії держави, основи теорії права, поняття, ознаки та істотні умови різних видів договорів; порядок та особливості укладення договорів; види не договірних зобов'язань; загальні положення про відшкодування завданої шкоди; загальні положення про спадкування, порядок спадкування за заповітом та за законом; базові положення сімейного права, умови та порядок укладення шлюбу; права та обов'язки подружжя та дітей;

вміти: визначити вид договірної зобов'язання, яке виникає у конкретних правовідносинах при вирішенні практичних завдань; складати проекти договорів; класифікувати випадки відшкодування завданої шкоди; визначати черговість спадкування за законом; виділяти особливості конкретних об'єктів права власності учасників сімейних правовідносин; аналізувати та творчо застосовувати норми чинного цивільного та сімейного законодавства.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ 1. Цивільне право

Тема 1. Цивільне право – галузь сучасного права України

Загальні положення цивільного права. Поняття цивільного права.
Принципи та методи цивільного права.

Рекомендована література: 1;2;10;11;18;32;37;38;42

Тема 2. Цивільне законодавство

Поняття цивільного законодавства. Джерела цивільного права.

Тема 3. Цивільні правовідносини.

Поняття цивільних правовідносин. Елементи цивільних правовідносин.
Види цивільних правовідносин.

Рекомендована література: 1;2;9;10;12;18;32;36;38;49

Тема 4. Фізичні особи як суб'єкти цивільних прав і обов'язків

Цивільна правоздатність та дієздатність фізичної особи. Визнання особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою - правові наслідки.
Право фізичної особи на ім.»я та її місце проживання.

Рекомендована література: 1;2;8;10;11;18;32;37;38;42

Тема 5. Юридичні особи

Поняття юридичної особи. Види юридичних осіб за цивільним законодавством. Порядок створення та припинення юридичних осіб.

Рекомендована література: 1;2; 9;15;20;32;34;37;42;61

Тема 6. Держава, АРК, територіальні громади як учасники цивільних правовідносин

Участь держави, АРК та територіальних громад у цивільних правовідносинах. Їхні права та обов'язки.

Рекомендована література: 1;2;11;17;30;34;37;52

Тема 7. Об'єкти цивільних прав

Поняття об'єктів цивільних прав. Речі як об'єкти цивільних прав. Цінні папери як об'єкти цивільних прав. Дії, послуги, результати творчої діяльності та особисті немайнові права як об'єкти цивільного права.

Рекомендована література: 1;2;32;38;45;52

Тема 8. Правочини

Поняття правочину (угоди). Класифікація правочинів. Умови дійсності правочинів. Поняття недійсного правочину.

Рекомендована література: 1;2;8;18;32;37;48;63

Тема 9. Представництво і довіреність

Поняття і види представництва. Поняття довіреності. Види довіреностей. Форма довіреності.

Рекомендована література: 1;2;3;10;12;19;28;31;38;51

Тема 10. Строки (терміни). Позовна давність

Загальна характеристика строків та термінів у цивільного праві. Обчислення строків та термінів. Поняття позовної давності.

Рекомендована література: 1;2;8;18;32;37;48;63

Тема 11. Здійснення та захист цивільних прав

Правові підстави здійснення та захисту цивільних прав. Види захисту цивільних прав.

Рекомендована література: 1;2; 9;15;20;32;34;37;42;61

Тема 12. Особисті немайнові права фізичної особи та їх захист

Загальна характеристика особистих немайнових прав фізичної особи.
Поняття особистих немайнових прав особи. Правові способи захисту особистих немайнових прав фізичної особи.

Рекомендована література: 1;2;18;32;37;38;61

Тема 13. Право власності. Загальні положення

Поняття права власності. Види права власності в Україні. Зміст права власності. Здійснення права власності. Підстави набуття та припинення права власності.

Рекомендована література: 1;2;9;11;19;32;37

Тема 14. Право приватної власності фізичної особи

Характеристика права приватної власності. Правові підстави набуття права приватної власності. Припинення права приватної власності.

Рекомендована література: 1;2;9;10;32;37;42;56

Тема 15. Право власності юридичних осіб

Набуття права власності юридичними особами. Здійснення права власності юридичною особою. Припинення права власності юридичної особи.

Рекомендована література: 1;2;9;11;19;32;37

Тема 16. Право державної та комунальної власності

Характеристика права державної та комунальної власності. Підстави набуття права державної і комунальної власності. Припинення права державної та комунальної власності.

Рекомендована література: 1;2;4;7;28;30;35;48

Тема 17. Право спільної власності

Поняття права спільної власності. Спільна часткова власність. Спільна сумісна власність. Спільні та відмінні риси спільної часткової та спільної сумісної власності.

Рекомендована література: 1;2;9;11;19;32;37

Тема 18. Речові права на чуже майно

Поняття та загальна характеристика речових прав на чуже майно. Поняття та види сервітутів. Поняття суперфіцію, емфітевзису.

Рекомендована література: 1;2;9;11;19;32;37

Тема 19. Захист права власності та інших речових прав

Підстави та способи захисту права власності. Судовий захист свого права власності та інших речових прав.

Рекомендована література: 1;2;8;22;36;38;62

Тема 20-21. Цивільно-правове регулювання відносин, пов'язаних з творчою діяльністю. Авторське і суміжні права.

Право промислової власності. Правові засоби індивідуалізації учасників товарного обороту, товарів і послуг

Поняття та характеристика творчої діяльності. Поняття права інтелектуальної власності. Поняття авторського права та суміжних прав. Визнання особи автором.

Поняття і характеристика права промислової власності. Право на комерційне найменування. Право учасників цивільного обороту на комерційну таємницю, на географічне зазначення тощо.

Рекомендована література: 1;2;3;9;12;25;29;35;40;48

Тема 22. Загальні положення про зобов'язання

Поняття зобов'язань у цивільному праві. Види цивільних зобов'язань. Припинення зобов'язань. Виконання зобов'язань. Забезпечення виконання

зобов'язання. Умови виконання зобов'язань. Види забезпечення виконання зобов'язання.

Рекомендована література: 1;2;23;28;33;39;49;52

Тема 23. Цивільно-правовий договір. Договір купівлі-продажу

Поняття цивільно-правового договору. Умови укладання та дійсності договору. Умови внесення змін та розірвання цивільно-правового договору.

Поняття та характеристика договору купівлі-продажу. Істотні умови договору купівлі-продажу. Підстави внесення змін та розірвання договору купівлі-продажу. Права та обов'язки покупця і продавця.

Рекомендована література: 1;2;3;9;12;25;29;35;40;48

Тема 24. Договори міни (бартеру), дарування, поставки, довічного утримання

Поняття та загальна характеристика договорів міни, дарування, поставки, довічного утримання. Умови укладання, розірвання. Права та обов'язки сторін.

Рекомендована література: 1;2;8;10;11;18;32;37;38;42

Тема 25. Майновий найм (оренда). Договір найму житла. Лізинг. Позичка. Договір підряду

Поняття та характеристика даних видів договорів. Умови укладання, внесення змін та розірвання.

Рекомендована література: 1;2;3;9;12;25;29;35;40;48

Тема 26. Транспортні договори

Поняття та характеристика транспортних договорів. Види даних договорів. Особливості транспортних договорів.

Рекомендована література: 1;2;8;10;11;19;31;35;37

Тема 27. Позика. Кредит. Банківський вклад

Особливості і загальна характеристика банківських договорів. Поняття, сторони, їхні права та обов'язки.

Рекомендована література: 1;2;8;10;11;18;32;35;42;49

Розділ 2. Сімейне право

Тема 1. Поняття та джерела сімейного права

Загальна характеристика і поняття сімейного права. Характеристика джерел сімейного права. Види джерел сімейного права.

Рекомендована література: 1;2;4;18;32;31;37;49

Тема 2. Сімейні правовідносини. Шлюб. Права та обов'язки подружжя

Поняття сімейних правовідносин, їх види. Поняття шлюбу. Права та обов'язки подружжя

Рекомендована література: 1;2;4;10;22;33;39;52

Тема 3. Правовідносини батьків і дітей, інших членів сім'ї та родичів

Характеристика Правовідносини батьків і дітей, інших членів сім'ї та родичів

Рекомендована література: 1;2;4;15;36;39;48;52

Тема 4. Усиновлення. Опіка та піклування, патронат над дітьми

Поняття усиновлення, опіки та піклування.

Рекомендована література: 1;2;4;29;36;42;48;63

Теоретичні питання для фахового вступного випробування:

1. Поняття, функції, принципи цивільного права.
2. Цивільне законодавство.
3. Цивільні правовідносини: поняття, види, зміст.
4. Правоздатність та дієздатність громадянина. Обмежування дієздатності та визнання громадянина недієздатним..
5. Визнання громадянина безвісно відсутнім. Оголошення громадянина померлим..
6. Опіка та піклування.
7. Аналогія закону та аналогія права.
8. Значення міжнародних договорів в цивільному законодавстві
9. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків.
10. Здійснення цивільних прав.
11. Поняття юридичної особи. Виникнення та припинення юридичної особи.
12. Класифікація юридичних осіб.
13. Філії та представництва юридичних осіб.
14. Об'єкти цивільно-правових відносин: поняття та види. Речі як об'єкти цивільних правовідносин.
15. Гроші та цінні папери як об'єкти цивільних правовідносин.
16. Результати творчої діяльності. Інформація. Роботи. Послуги.
17. Захист цивільних прав та інтересів судом.
18. Захист цивільних прав нотаріусом.
19. Самозахист цивільних прав.
20. Нематеріальні блага та їх захист.
21. Поняття, види та форми правочинів.
22. Умови дійсності правочинів. Недійсні правочини та їх види.
23. Представництво: поняття та види. Довіреність.
24. Строки: поняття, обчислення та види.

25. Позовна давність: поняття, види. Перебіг строку позовної давності
26. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних прав та обов'язків.
27. Захист цивільних прав: поняття та способи,
28. Право власності: поняття, види, форми.
29. Зміст право власності. Способи набуття та припинення права власності.
30. Громадяни як суб'єкти права власності. Право власності юридичних осіб.
31. Право державної та комунальної власності.
32. Право приватної власності
33. Речові права: поняття та види. Сервітут, суперфіцій, емфітевзис.
34. Способи захисту права власності та інших речових прав. Віндикаційний та негаторний позови.
35. Договір: поняття, зміст, види
36. Порядок укладення, зміни та припинення договору.
37. Зобов'язання: поняття, зміст, види, підстави виникнення.
38. Виконання зобов'язані.: поняття, принципи, сторони, види.
39. Неустойка та притримання як способи забезпечення виконання зобов'язань.
40. Завдаток та застава як спосіб забезпечення виконання зобов'язань.
41. Банківська гарантія та порука як способи забезпечення виконання зобов'язань.
42. Цивільно-правова відповідальність: поняття, форми, види.
43. Зміна та припинення зобов'язань: поняття, підстави, способи.
44. Поняття, елементи та види договору купівлі-продажу,
45. Права та обов'язки сторін за договором купівлі-продажу
46. Договір роздрібної купівлі-продажу. Права покупця. Відповідальність сторін.

48. Зміст договору поставки.
49. Поняття усиновлення.
50. Договір міни.
51. Дарування: поняття, предмет, форма договору.
52. Договір довічного утримання.
53. Оренда: предмет, поняття, форма договору. Строк договору.

Дострокове розірвання договору.

54. Права та обов'язки за договором оренди.
55. Оренда земельної ділянки.
56. Оренда будівлі та іншої капітальної соруди.
57. Лізинг.
58. Сімейні правовідносини. Їх елементи
59. Договір підряду.
60. Побутовий підряд.
61. Будівельний підряд.
62. Договір про надання послуг.
63. Шлюб. Права та обов'язки подружжя.
64. Поняття та джерела сімейного права.
65. Договір доручення.
66. Договір комісії.
67. Договір управління майном.
68. Агентський договір.
69. Кредитний договір. Товарний та комерційний кредит.
70. Договір позики.
71. Договір банківського вкладу.
72. Зобов'язання, що виникають із заподіяння шкоди.
73. Компенсація моральної шкоди.
74. Поняття та підстави спадкування. Відкриття спадщини.
75. Авторське право та суміжні права.

Розділ 2. Основи права

Розділ 2. 1. Основи вчення про державу і право

Тема 1. Походження держави і права

1.1. Первісне суспільство: Організація суспільного життя в умовах первісного ладу. Особливості розвитку суспільства за часів матріархату та переходу до патріархату. Роль, місце та характерні ознаки публічної влади у первісному суспільстві. Поняття та основні ознаки первісної демократії. Соціальні норми первісного суспільства (звичаї, традиції, релігійні норми тощо). Недоліки первісного ладу. Головні передумови розпаду первісного суспільства. Держава і право закономірний результат розвитку цивілізації, історичне досягнення людства.

Рекомендована література: [31,30, 32, 33, 34, 36].

1.2 Виникнення держави і права: Історичні, соціально-економічні, військово-політичні, демографічні, екологічні, національні, географічні, релігійні та інші передумови виникнення держави і права. Основні теорії походження держави і права. Основні закономірності виникнення держави і права. Особливості виникнення держави і права у різних народів. Головні відмінності держави від організації публічної влади, а також права від соціальних норм у первісному суспільстві. Роль держави і права в організації суспільства і здійсненні політичної влади.

Рекомендована література: [31,30, 32, 33, 34, 36].

Тема 2. Основи теорії держави

2.1. Держава: Співвідношення держави і суспільства. Сутність і соціальне призначення держави. Причини виникнення держави. Поняття та основні ознаки держави. Апарат держави як єдина система державних органів. Поняття та структура механізму держави. Розподіл влади між

державними органами. Відмінність державної організації від організації публічної влади первісного суспільства.

Рекомендована література: [31,30, 32, 33, 34, 36].

2.2. Форми держави: Поняття та види форм держави: державного правління, державного (територіального) устрою, державно-правового (політичного) режиму. Основні складові елементи окремих видів форми державного правління (монархія та республіка). Основні види форми державного (територіального) устрою (прості та складні). Види форми державно-правового (політичного) режиму (демократичні та недемократичні). Залежність форм держави від соціальної структури суспільства, взаємовідносин між суб'єктами суспільного життя, рівня культури суспільства, історичних і національних традицій, впливу досвіду інших держав. Роль держави і права в організації суспільства та здійсненні політичної влади.

Історико-правові форми держав, що існували на території сучасної України.

Рекомендована література: [31,30, 32, 33, 34, 36].

2.3. Функції держави: Поняття та загальна характеристика функцій держави (постійні і тимчасові; основні і неосновні тощо). Основні форми здійснення державних функцій. Класифікація функцій держави. Внутрішні та зовнішні функції держави. Форми реалізації функцій держав (правотворча, виконавча, судова та контрольно-наглядова) та основні методи їх здійснення.

Рекомендована література: [31,30, 32, 33, 34, 36].

Тема 3. Основи теорії права

3.1. Право: Основні закономірності та соціальна обумовленість виникнення права. Історичні типи права. Поняття та види норм у суспільстві (технічні та соціальні). Класифікація соціальних норм (юридичні, моральні, корпоративні, політичні, економічні, етичні, естетичні, релігійні, звичаєві та

інші). Основні ознаки соціальних норм. Соціальна цінність, призначення і основні функції права. Принципи права. Право — особливий вид (засіб) соціального регулювання. Поняття, сутність та основні ознаки права.

Рекомендована література: [31,30, 32, 33, 34, 36].

3.2. Система права: Поняття, внутрішня структура та ознаки системи права (правові галузі, підгалузі, інститути та норми права). Загальна характеристика та ознаки галузей права. Класифікація галузей права. Основні ознаки інституту права. Правова норма як ключова ланка системи права. Основні ознаки і види правових норм (зобов'язуючі, уповноважуючі; імперативні, диспозитивні; дефінітивні, рекомендаційні; норми-принципи, технічні та інші). Відмінність норми права від індивідуально-правового припису. Внутрішня структура норми права (гіпотеза, диспозиція, санкція).

Рекомендована література: [31,30, 32, 33, 34, 36].

3.3. Джерела права: Загальна характеристика джерела права (нормативно-правовий акт, правовий звичай, судовий і адміністративний прецедент, нормативний договір тощо). Основні ознаки та види нормативно-правового акту. Чинність нормативно-правових актів (у просторі, часі та по колу осіб). Поняття, ознаки і види законів (конституційні, органічні, звичайні та інші). Поняття законодавства, його система. Поняття та ознаки підзаконного нормативно-правового акту (центральної держави, відомчих актів, органів місцевого самоврядування та виконавчої влади, державних підприємств, установ чи організацій, а також приватних установ). Міжнародні угоди.

Систематизація нормативно-правових актів.

Рекомендована література: [31,30, 32, 33, 34, 36].

3.4. Правовідносини: Поняття, види (регулятивні та охоронні; активні і пасивні; відносні й абсолютні), основні ознаки та структура правовідносин (суб'єкти, об'єкти та їх зміст). Елементи правосуб'єктності - дієздатність, правоздатність та деліктоздатність. Правові підстави

виникнення, розвитку і припинення (юридичні факти) правовідносин. Об'єкти та види правовідносин.

Рекомендована література: [31,30, 32, 33, 34, 36].

3.5. Реалізація і тлумачення норм права: Загальна характеристика реалізації норм права (використання, застосування, виконання, дотримання). Поняття тлумачення норми права, способи та його види (мовно-граматичне, логічне, систематичне, історико-політичне; дослівне, звужувальне та розширене; офіційне, нормативне і казуальне, легальне, аутентичне, неофіційне і доктринальне). Акт тлумачення норм права.

Взаємодія держави і права.

Рекомендована література: [31,30, 32, 33, 34, 36].

Тема 4. Загальна характеристика демократичної, правової держави і громадянського суспільства

4.1. Демократія: Поняття та ознаки демократії. Форми, принципи та інститути демократії. Самоврядування та його ознаки. Співвідношення демократії та самоврядування. Демократія – загальнолюдська цінність.

Рекомендована література:

4.2. Політична система суспільства: Співвідношення понять «людина», «особистість» та «громадянин», а також їх взаємовідносини з державою. Правовий статус людини та громадянина у суспільстві і державі (громадянство та без громадянство, фізичні та юридичні особи тощо). Правові форми взаємодії держави і об'єднань громадян. Поняття громадського об'єднання та їх види.

Рекомендована література: [31,30, 32, 33, 34, 36].

Тема 5. Правопорушення та юридична відповідальність

5.1. Правопорушення: Поняття, основні ознаки, причини та умови правопорушень. Поняття, види та склад правопорушення (об'єктивні та суб'єктивні конститутивні ознаки).

Рекомендована література: [10,31,30, 32, 33, 34, 36].

5.2. Юридична відповідальність: Поняття, ознаки і види юридичної відповідальності. Правові підстави притягнення до юридичної відповідальності, а також звільнення від такої.

Рекомендована література: [10,31,30, 32, 33, 34, 36].

Розділ 3 Основи конституційного законодавства України

Тема 1. Конституційне право - провідна галузь права в Україні.

Предмет, система і методологія конституційного права.

Конституція України - Основний закон держави. Витоки та основні етапи розвитку української державності. Пам'ятники правової культури України. Основні етапи конституційного процесу в Україні.

Рекомендована література: [20,34,36].

Тема 2. Україна - суверенна держава. Утворення держави Україна - історична закономірність та значення. Закріплення державного, народного та національного суверенітету у Декларації про державний суверенітет України (1990), Акті проголошення незалежності України (1991) та всеукраїнському референдумі від 1 грудня 1991 р.

Конституційні основи суспільного ладу, форм державного правління, державного (територіального) устрою та державного політичного режиму України. Державна символіка України.

Рекомендована література: [20,35,36].

Тема 3. Статус особи та громадянина в Україні. Правовий статус особи та громадянина в Україні. Єдність і відмінність понять «людина»,

«особа», «громадянин» та «особистість». Міжнародні стандарти в галузі прав людини.

Поняття громадянства України. Порядок набуття і припинення громадянства України. Правовий статус іноземців в Україні.

Конституційні права та свободи людини і громадянина. Соціально-економічні, політичні та особисті права громадян України. Право громадян на об'єднання в політичні партії і громадські організації. Право громадян на свободу світогляду і віросповідання. Конституційні культурні права громадян України. Право на освіту. Конституційні гарантії права на освіту в Законах України «Про освіту» та «Про загальну середню освіту».

Державна мова в Україні. Правовий статус національних меншин. Статус мов національних меншин в Україні.

Конституційні обов'язки людини і громадянина. Конституційний обов'язок захисту Вітчизни та порядок проходження військової служби за законодавством України. Рівність конституційних прав і обов'язків громадянина. Держава – головний гарант захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Рекомендована література: [20, 30, 32].

Тема 4. Народовладдя в Україні. Народовладдя та форми його виявлення. Поняття народного суверенітету. Безпосередня й представницька демократія. Поняття, види та порядок проведення референдумів в Україні. Виборча система. Принципи виборчого права. Порядок виборів народних депутатів України. Порядок обрання Президента України.

Рекомендована література: [20,35,36].

Тема 5. Система органів державної влади в Україні. Законодавча влада: Верховна Рада України та її повноваження. Правовий статус народних депутатів України.

Президент України – глава держави: конституційні повноваження Президента України.

Виконавча влада: Кабінет міністрів України: склад, порядок його формування та компетенція. Центральні органи виконавчої влади в Україні. Місцеві органи самоврядування та виконавчої влади в Україні. Система і повноваження органів місцевої виконавчої влади.

Рекомендована література: [20,32,35].

Тема 6. Судоустрій в Україні. Судова влада: поняття судової системи. Принципи здійснення правосуддя. Конституційний Суд України та його повноваження. Сутність судової реформи. Система і підвідомчість судів загальної юрисдикції. Господарські суди. Повноваження військових та інших спеціалізованих судів. Система органів та посадових осіб уповноважених на здійснення нотаріальних дій.

Рекомендована література: [20,35,36].

Тема 7. Система правоохоронних органів в Україні. Поняття, призначення, система та структура правоохоронних органів в Україні. Міністерство юстиції України. Організація, структура, функції та основні завдання органів прокуратури. Органи внутрішніх справ України. Служба безпеки України. Місце і роль органи дізнання та попереднього розслідування у системі правоохоронних органів.

Адвокатура України та її завдання. Види адвокатської діяльності. Організаційні форми діяльності адвокатури. Роль і місце адвокатури у захисті прав та свобод людини та громадянина.

Інші органи, які займаються та сприяють правоохоронній діяльності.

Рекомендована література:[31.33,35]

Розділ 4 Окремі галузі законодавства України.

Тема 1. Основи цивільного законодавства. Загальна характеристика Цивільного кодексу України. Суспільні відносини, які регулюються цивільним правом. Суб'єкти цивільних правовідносин (фізичні та юридичні особи). Поняття і загальна характеристика цивільної правоздатності та дієздатності громадян. Обмеження дієздатності громадян. Цивільна деліктоздатність. Майнові права громадян і юридичних осіб. Поняття та види строків позовної давності. Право власності за цивільним законодавством України. Форми та види власності в Україні. Власність неповнолітніх.

Поняття і види цивільно-правових договорів. Умови дійсності договорів. Поняття і зміст договору купівлі-продажу. Договір майнового найму (оренди). Договір позики. Поняття та характерні ознаки заповіту. Спадкування за законом та за заповітом. Договір дарування.

Цивільно-правова відповідальність та її підстави. Цивільно-правовий делікт. Особисті немайнові права громадян та їх захист. Органи, що розглядають цивільно-правові спори. Цивільно-правова відповідальність неповнолітніх.

Рекомендована література: [5,23, 24, 28, 29].

Тема 2. Основи трудового законодавства. Конституційні основи права громадян України на працю. Загальна характеристика Кодексу законів про працю України. Поняття, види, сторони та зміст трудового договору. Трудовий контракт. Трудові правовідносини. Порядок прийняття на роботу. Робочий час і його види. Скорочений та неповний робочий час. Поняття та види часу відпочинку. Особливості праці неповнолітніх: робочий час та час відпочинку. Відпустка як вид часу відпочинку. Охорона праці. Права та обов'язки працівника. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів. Система оплати праці.

Правові підстави для припинення трудової угоди. Порядок розірвання трудової угоди з ініціативи працюючого. Порядок розірвання трудової угоди з ініціативи власника чи уповноваженого ним органу.

Трудова дисципліна. Види дисциплінарних стягнень та порядок їх накладання і зняття. Відповідальність за прогул та появу на роботі у нетверезому стані. Матеріальна відповідальність працівника за шкоду, заподіяну з його вини підприємству.

Рекомендована література: [13,16,31].

Тема 3. Основи екологічного законодавства. Конституційні екологічні права та обов'язки громадян. Загальна характеристика і структура екологічного законодавства. Правова охорона навколишнього природного середовища. Складові частини природо-заповідного фонду. Правові засади охорони атмосферного повітря і тваринного світу. Червона книга України. Права і обов'язки власників природних ресурсів і природокористувачів.

Правові засади забезпечення екологічної безпеки. Правові форми екологічної експертизи. Відповідальність за порушення екологічного законодавства.

Рекомендована література: [2,11,34].

Тема 4. Основи земельного законодавства. Поняття, система та принципи земельного законодавства України. Загальна характеристика Земельного кодексу України. Види (склад та категорії земель) земельного фонду. Право власності на землю. Право користування землею. Обмеження прав на землю. Припинення права на землю. Захист прав на землю. Правова охорона земель.

Порядок вирішення земельних спорів. Відповідальність за порушення земельного законодавства.

Рекомендована література: [1,30,33].

Тема 5. Основи законодавства про підприємницьку діяльність.

Поняття та зміст підприємницької діяльності. Правові підстави заняття підприємницькою діяльністю в Україні. Суб'єкти підприємницької діяльності. Обмеження в занятті окремими видами підприємницької діяльності. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Форми господарських товариств. Малий бізнес. Обмеження монополізму в підприємницькій діяльності. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Умови і порядок визнання юридичних осіб банкрутами. Відповідальність за порушення законодавства про підприємницьку діяльність.

Рекомендована література: [7,22, 26].

Тема 6. Основи законодавства про податки. Поняття податку та його види. Роль і місце податків у державі. Загальна характеристика податкової системи в Україні. Основні принципи оподаткування. Бюджет і бюджетна система. Державний бюджет. Структура бюджетної системи України та її призначення. Види податків, зборів і обов'язкових платежів. Основні функції податків. Платники податків і об'єкти оподаткування. Резиденти та нерезиденти. Прибутковий податок з громадян. Відповідальність за порушення законодавства про податки.

Рекомендована література: [4,6, 27].

Тема 7. Основи сімейного законодавства. Загальна характеристика Кодексу про шлюб і сім'ю. Умови та порядок укладання шлюбу. Шлюб і сім'я за сімейним законодавством. Шлюбний контракт. Визнання шлюбу недійсним. Підстави і порядок розірвання шлюбу. Особисті майнові та немайнові права і обов'язки подружжя. Права і обов'язки батьків та дітей. Опіка і піклування. Позбавлення батьківських прав.

Правовий порядок регулювання сімейних спорів. Відповідальність за порушення шлюбно-сімейного законодавства.

Рекомендована література: [28, 31, 36].

Тема 8 .Основи законодавства про соціальний захист та охорону здоров'я. Конституційне право громадян на соціальний захист. Поняття соціального страхування та соціального забезпечення. Види пенсій в Україні. Державний захист сім'ї та дитинства. Соціальний захист інвалідів. Статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Соціальний захист ветеранів.

Рекомендована література: [31,33,35].

Тема 9. Основи адміністративного законодавства. Загальна характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення. Поняття і види адміністративних проступків. Склад адміністративного проступку. Поняття і види адміністративних стягнень.

Порядок притягнення до адміністративної відповідальності. Адміністративна відповідальність неповнолітніх.

Рекомендована література: [17,32].

Тема 10. Основи кримінального законодавства. Загальна характеристика Кримінального кодексу України (2001). Поняття кримінальної відповідальності та її підстави. Поняття та ознаки злочину. Склад злочину. Поняття неосудності. Класифікація злочинів. Обставини, які виключають злочинність діяння. Закінчений та незакінчений злочин. Добровільна відмова при незакінченому злочині. Співучасть у злочині. Покарання та його види. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.

Рекомендована література: [18, 19,31].

Критерії оцінювання відповідей на вступному випробуванні

Ці Критерії визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень вступників та встановлюють відповідність між вимогами до знань і умінь вступників та показником оцінки в балах.

Ці Критерії реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Рівень досягнень	Оцінка (5 бальна шкала)	Оцінка (12 бальна шкала)
відмінно	5	12-10
добре	4	9-7
задовільно	3	6-4
незадовільно	2	1-3

Відмінно – знання вступника є глибокими, міцними, системними, вступник вміє застосовувати знання для виконання завдань, вміє самостійно оцінювати різноманітні ситуації, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Добре – вступник знає істотні ознаки понять, явищ, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь правильна, логічна, обґрунтована, хоча у ній бракує власних суджень.

Задовільно - вступник відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними знаннями з дисципліни. Визначення понять дає з помилками й неточностями.

Незадовільно – відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

При оцінюванні відповіді на вступному випробуванні враховуються:

- правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх;
- самостійність суджень.

Перелік навчально-методичної літератури

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) на 01.03.2013.
2. Аграрне право: підручник / за ред. проф. В.П.Жушмана, А.М.Статівки. – Х.: Право, 2010. – 294 с.
3. Адміністративне право України: Підручник / за ред. Т.О. Коломоєць. — К.: Істина, 2009. -- 475с.
4. Акт проголошення незалежності України: Прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР . - 1991. - № 38. -- Ст. 502.
5. Берлач А.І. Фінансове право України: навч. посібник. – К.: Університет «Україна», 2008. – 328 с.
6. Бюджетне законодавство України / Укладач І.С.Тимощук. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 372 с.
7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) на 01.03.2013.
8. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3–4. – Ст. 27. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) на 01.03.2013.
9. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21–22. – Ст. 135. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) на 01.03.2013.
10. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18–22. – Ст. 144. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) на 01.03.2013.
11. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993

- р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 50. – Ст. 472. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.
12. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5–6. – Ст. 30. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.
13. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.
14. Про державне регулювання ринку цінних паперів: Закон України від 30.10.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.
15. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень: Закон України від 01.07.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 51. – Ст. 553. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.
16. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців: Закон України від 15.05.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31–32. – Ст. 263. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.
17. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18.11.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 11. – Ст. 140. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.
18. Про заставу: Закон України від 02.10.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 47. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

- [http: // zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua) на 01.03.2013.
- 19.Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http: // zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua) на 01.03.2013.
  - 20.Про іпотеку: Закон України від 05.06.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 38. – Ст. 313. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http: // zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua) на 01.03.2013.
  - 21.Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 5. – Ст. 35. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http: // zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua) на 01.03.2013.
  - 22.Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http: // zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua) на 01.03.2013.
  - 23.Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http: // zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua) на 01.03.2013.
  - 24.Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 46–47. – Ст. 280. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http: // zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua) на 01.03.2013.
  - 25.Про оцінку земель: Закон України від 11.12.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 15. – Ст. 229. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http: // zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua) на 01.03.2013.
  - 26.Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http: // zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua) на 01.03.2013.
  - 27.Про розмежування земель державної та комунальної власності: Закон

- України від 05.02.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 35. – Ст. 411. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.
28. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 46. – Ст. 456. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.
29. Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 20.09.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 5. – Ст. 30. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.
30. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15.03.2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 34. – Ст. 291. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.
31. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

Базова література

27. Бойко М.Д. Правове регулювання підприємництва в Україні: навчально-практичний посібник / М.Д. Бойко. – К.: Атіка, 2011. – 712 с.
28. Вінник О.М. Господарське право: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.М. Вінник. – 2-ге видання, змінене і доповнене. – К.: Правова єдність, 2012. – 766 с.
29. Дякович М.М. Сімейне право України: навчальний посібник / М.М. Дякович. – К.: Правова єдність, 2009. – 512 с.
30. Заїка Ю.О. Спадкове право: навчальний посібник / Ю.О. Заїка, Є.О. Рябоконт. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 352 с.

31. Земельне право України: підручник / За ред. О.О. Погрібного, І.І. Каракаша. – К.: Істина, 2011. – 600 с.
32. Крупка Ю.М. Правові основи підприємницької діяльності: навчальний посібник / Ю.М. Крупка. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 480 с.
33. Панченко М.І. Спадкове право України / М.І. Панченко. – К.: Знання, 2010. – 51 с. (Бібліотека товариства «Знання»: Серія «Юридична», 2010; № 1).
34. Правове регулювання об'єктів нерухомого майна в Україні / Упоряд. С.О. Слободяник, О.А. Данчук. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 352 с. (Бюлетень законодавства та юридичної практики України; 2013, № 1).
35. Ромовська З.В. Українське сімейне право: академічний курс: підручник / З.В. Ромовська. – К.: Правова єдність, 2011. – 500 с.
36. Сімейне право України: підручник / За ред. В.І. Борисової, І.В. Жилінкової. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 288 с.
37. Січевлюк В.А. Господарське право України: навчальний посібник / В.А. Січевлюк. – К.: УІРФР, 2010. – 474 с.
38. Токарева В.І. Цивільне право України: практикум / В.І. Токарева. – К.: ЦУЛ, 2012. – 408 с.
39. Харитонов Є.О. Цивільне право України: підручник / Є.О. Харитонов, О.І. Харитонova, О.В. Старцев. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Істина, 2009. – 816 с.
40. Цивільне право України: навчальний посібник / Ю.В. Білоусов [та інші]; за заг. ред. Р.О. Стефанчука. – К.: Правова єдність, 2009. – 536 с.
41. Цивільне право України: навчальний посібник / за ред. Є.О. Харитонova, Н.Ю. Голубєвої. – К.: Істина, 2011. – 280 с.
42. Цивільне право України. Загальна частина: підручник / за ред. В.Г. Фазикоша, С.Б. Булеци. – К.: Знання, 2010. – 631 с.

43. Цивільне право України. Загальна частина: підручник / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової, Р.А. Майданика. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 976 с.

44. Цивільне право України. Особлива частина: підручник / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової, Р.А. Майданика. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 1176 с.

45. Щербина В.С. Господарське право: підручник / В.С. Щербина. – 4-те, перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 640 с.

46. Яворська О.С. Правове регулювання відносин власності за цивільним законодавством України: навчальний посібник / О.С. Яворська. – К.: Атіка, 2011. – 256 с.

Допоміжна література

47. Алексеев В.А. Недвижимое имущество: государственная регистрация и проблемы правового регулирования / В.А. Алексеев. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – 491 с.

48. Аномалії в цивільному праві України: навч.-практ. посіб. / Р.А. Майданик, С.М. Бервено, Н.І. Майданик та ін.; Р.А. Майданик (відп. ред.); Київський нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Юридичний факультет. Кафедра цивільного права. – К.: Юстиніан, 2007. – 912 с. – (серія «Аномалії цивільного права»).

49. Бакалінська О.О. Конкурентне право: навч. посіб. / О.О. Бакалінська, Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К.: КНТЕУ, 2010. – 387 с.

50. Бідей О. Розмежування понять «контроль», «нагляд», «моніторинг», «аудит» / О. Бідей // Підприємництво, господарство і право: науково-практичний господарсько-правовий журнал. – 2012. – № 4. – С. 74–77.

51. Борисова В. І. Органи управління юридичної особи як її інституціонально-функціональні представники / В. І. Борисова // Право України. – 2013. – № 6. – С. 97–101.

52. Вінник О.М. Проблеми правового регулювання корпоративних і партнерських відносин: монографія / Вінник О.М.; НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України. – К.: НДІ приват. Права і підприємництва НАПрН України, 2010. – 165 с.

53. Власник і право власності / Я.М. Шевченко, М.В. Венецька, І.М. Кучеренко та ін.; Відп. ред. Я.М. Шевченко; АН України. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. – К.: Наукова думка, 2014. – 163 с.

54. Дзера О. В. Розвиток права власності в Україні : монографія / Дзера О. В. – К. : Вентурі, 2011. – 272 с.

55. Дзера І. О. Цивільно-правові засоби захисту права власності в Україні / Дзера І. О. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 256 с.

56. Домашенко М. Про теоретичні погляди на власність / М. Домашенко // Право України. – 2010. – № 12. – С. 32–39.

57. Карелина С.А. Механизм правового регулирования отношений несостоятельности: монография / С.А. Карелина. – М.: Волтерс Клувер, 2013. – 554 с.

58. Ніколаєв І. Захист прав кредиторів при банкрутстві: історія українських мораторіїв на примусове стягнення боргів / І. Ніколаєв // Підприємництво, господарство і право: науково-практичний господарсько-правовий журнал. – 2012. – № 3. – С. 53–57.

59. Погрібний С. Захист права власності на нерухоме майно: окремі питання судової практики / С. Погрібний // Право України. – 2011. – № 5. – С. 77–86.

60. Поляков Б.М. Право неспроможності (банкрутства) в Україні: підручник для студентів вищ. навч. закладів / Б.М. Поляков; Київський ун-т права НАН України. – К.: Ін Юре, 2011. – 560 с.

61. Правове регулювання банкрутства: підручник / Л.С. Сміян, Б.М. Грек, О.М. Костенко та ін.; Л.С. Сміян (відп. ред.); Національна академія управління, Академія муніципального управління. – К.: КНТ, 2012. – 461 с.

62. Право власності в Україні : навч. посібник / [О. В. Дзера, Н. С. Кузнєцова, О. А. Підпригора та ін.] ; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 816 с.

63. Право собственности в Украине / Я. Н. Шевченко (ред.) ; НАН Украины, Институт государства и права им. В. М. Корецкого. – К. : Блиц-Информ, 2013. – 320 с. – (Библиотека права еженедельника «Бизнес»).

64. Стефанчук М.О. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав: монографія / М.О. Стефанчук. – К.: Алерта; КНТ: Центр учбової літератури, 2011. – 184 с.

65. Яковлев А. С. Имущественные права как объекты гражданских правоотношений. Теория и практика / Яковлев А. С. – М. : Ось-89, 2015. – 192 с. (Серия «Юриспруденция»).